

ugyanis, hogy az összes népek főlemelki szavukat, s idővel rábírnák a fegyverkező kormányokat és államokat, vegyék tekintetbe a népek akarátát, és mondjanak le a fegyverkezési hajszáról. A nemzetközi erőviszonyok alakulása ugyanis már régóta nem csupán bizonyos tőkescsoportok, hatalmi tömörülések, kisebb vagy nagyobb tömbök vetélkedésétől avagy összejárásától függ, hanem döntő módon a nagy tömegek, békés igyekezetétől, lendületes függetlenségi, önállósulási, önérvényesítési törekvéstől és szabadságvágyától. Jól bizonyítja ezt az elmúlt évtizedek nemzetközi helyzetének alakulása: a háborús erők több helyütt is ki tudtak robbantani fegyveres konfliktusokat; a helyi háborúk előbb-utóbb megszűntek, és bizonyos térségen túl nem terjedtek.

A béke vágya, a békés építés óhaja, a háborítatlan életre való iparkodás igen nagy erő, s pártunk, kormányunk az ország, az egész nép nemzetiségére való tekintet nélkül megnyilvánuló óhajának szellemében jár el, amikor rendíthetetlenül, minden nyomással szemben hű marad békevédelmi szocialista álláspontjához.

Ha visszapillantunk a hatvan évvel ezelőtt lezajlott eseményekre, világossá válik, mit fejlődött az egységes nemzeti állam azóta — önállósága, saját bel- és külpolitikai irányvonalának kidolgozása és érvényesítése, nemzetközi tekintélye és súlya tekintetében. Hazánk külpolitikai téren valaha a központi hatalmaktól a nagyantantig, a kisantantól a tengelyhatalmakig sodródott, altalajának kincseit, iparát, kereskedelmét, pénzügyi életét külföldi monopóliumok uralták; ettől az államtól jutott el a szocialista Románia a mai állapotig, és vált a békéért, az új gazdasági és politikai világrendért, a minden irányú haladásért, a népek közeledéséért vívott küzdelem fontos tényezőjévé.

KORUNK

A nemzetközi enyhülés érdekében

Sohasem vált olyan égető kérdésévé az emberiségnek a leszerelés, a béke ügye, mint napjainkban. Mint ismeretes, egyre fokozódik az emberiség szaporulata, nővekszik az átlagéletkor, de a mezőgazdasági termelés sok országban képtelen lépést tartani a születések számának emelkedésével, s emiatt mind több az éhező ember. Nyilvánvaló hát, hogy az emberiség keresi a kiutat: mit kell tenni, miként tudnók az élelmiszertermelést növelni?

Nem tagadjuk, jó néhány országban sokat tettek az elmúlt években a termelés növelésére, a termőföld kiterjesztésére, mégis szomorú valóság, hogy igen sok államban a hadianyag termelése messze meghaladja a traktorok, vetőgépek, gyomirtószerek, műtrágyafélék gyártását, s a katonai támaszpontok, laktanyák, hadianyagraktárak létesítése jóval felülmúlja az öntözőcsatornák, hűtőházak, silók és magtárak építését... Pedig hát a probléma elég régi, s a világosan látó elmék évtizedek óta hangoztatják igazukat. A modern korszak első nagy anyagpusztító és életkioltó, városokat eltörölő s egész tájakat sivataggá taroló konfrontációja az első világháború volt. Nos, idestova már hatvan éve kiszámították, hogy az abban a háborúban kifejtett emberi és gépi erőfeszítéssel, a rá pazarolt anyagi eszközökkel virágzó kertté lehetett volna varázsolni a Szaharát. Képzeljük csak el akkor, „mire lehetett volna menni“ a második világháborúban elpusztított értékekkel! Vagy mit érhetünk volna el, ha a béke több mint három évtizede alatt főlhalmozott fegyverkészlet előállítására fordított energiát békés munkában hasznosítottuk volna ez ideig. Sajnos, mindebből alig-alig tanult az emberiség. Nem kétséges, fölmutathatók szembevetendő eredmények is. Mégis, mi ez az erőfeszítés ahhoz képest, amit szerte a világon az államok hadicélokra fordítanak?

Igen ám, de a fegyverkezésnek oka van — vethetné ellen bárki. Hogy csak az olajtermelő államok történelmére hivatkozzunk: valamennyiük rabigában élt hosszú évtizedeken át épp olajkincsük okán, s a külföldi monopóliumok korlátlan hatalommal rendelkeztek altalajuk nagy értékei fölött, miközben a nép éhezett. Függetlenségüket súlyos áldozatok árán vívták ki (emlékezzünk csak Algéria hosszú függetlenségi harcára), érthető hát, hogy mindent megtesznek védelmi készségük erősítése végett, jólétük, vívmányaik, békéjük megóvása érdekében.

Ez a történelmi tapasztalat azonban továbbviszi a kérdést: nem lehetne-e haderő és fegyverek nélkül biztosítani a népek önállóságát, az országok függet-

lenségét, minden nemzet azon elidegeníthetetlen jogát, hogy altaljának kincsei s általában munkájának gyümölcse fölött maga rendelkezék?

Nem, mert napjainkban a nyersanyagokért, fűtőanyagokért, nemesfémekért, drágakövekért, nem kevésbé a stratégiailag fontos utakért, tengerszorosokért, szigetekért, hágókért, öblökért olyannyira kiéleződött a küzdelem, hogy sok ország, állam és nép biztonságát fenyegeti.

Nem, mert egyes államok, tömbök, szövetségek hatalmas hadianyagot halmoztak föl, és a tömegpusztító készletek sötét felhőként torlódnak a béke majd mindig fátyolos egén.

Nem, mert a nagytőkés monopóliumok, a multinacionális vállalatok az imperializmus jellegének megfelelően szorosan összefonódtak a kapitalista állammal, s ez a tény döntő módon kihat az ipari termelésre, a pénzügyi viszonyokra, a haditermelésre, az államok kül- és belpolitikájára.

Nem, mert régi bizalmatlanságok, a múltból örökölt viszályhelyzetek, faji, vallási és nemzeti ellentétek, vitatott határok, kieroszakolt engedmények, áhított előnyök, koncessziók, érdekszférák rontják meg a népek viszonyát, keresztezik a békés törekvéseket.

A felsorolást folytatni lehetne, de ez is jelzi, mennyire bonyolult — és ellentmondásos — korunk nemzetközi állapota: fegyverkezünk, holott minden érdekünk azt kíváná, hogy lássunk hozzá végre a leszereléshez. Ez a helyzet azonban nem tartható fenn mindörökké, a fegyverkezés nem fokozható a végtelenségig, a tömbök, csoportosulások szembenállása nem tekinthető elkerülhetetlen végzettségnek. Ez a felismerés, a józan belátás, az ésszerű nemzetközi politika, a kérdések tárgyalás útján, békés eszközökkel való megoldásának elve és gyakorlata azonban egyre inkább teret hódít az egész földkerekségen, s a mi országunk élen jár ebben a törekvésben: a román államfő oroszlánrészt vállal a küzdelemből.

„Nézetem szerint — hangoztatta Nicolae Ceausescu elvtárs 1978. december elsején tartott emlékezetes beszédében — az ünnepi ülészak összes résztvevői, egész népünk egyetért velem, amikor ismételten felhívom a világ összes demokratikus és hazafias erőit, összes népeit, erősítsék szolidaritásukat és együttműködésüket, kövessenek el mindent, hogy érvényt szerezzenek szavuknak, és biztosítsák a barátság és megértés, a függetlenség és jólét eszményeinek diadalát bolygónkon, a tartós békét a világ összes nemzetei fölött.“

Az egész Földet átfogó erőteljes békétörekvések keretén belül árnyaltan és lényegretörően, megkülönböztetett figyelmet fordítunk az európai leszerelés kérdésére: „Románia külpolitikájának elsődleges törekvése az európai biztonság valóra váltása, minthogy a kontinensen a legmélyebb ellentétek halmozódtak fel, itt van a legnagyobb fegyver- és csapatsűrűség, és itt áll szemben egymással a két ellentétes katonai tömb“ — mutatott rá pártunk főtitkára a nemzetközi helyzet elemzése során.

Szükséges hangsúlyoznunk, hogy az államfő megállapításai egyöntetű helyeslére találtak mind az ünnepi ülészakon, mind a dolgozók különböző kategóriáinak gyűlésein. Az RKP Központi Bizottsága, a Szocialista Egységfront Országos Tanácsa és a Nagy Nemzetgyűlés közös ünnepi ülészakának Határozata hangoztatja: „Harcoljunk minden erőnkkel valamennyi nép szabadsága és függetlensége szent ügyének diadaláért, azért, hogy földünkön tartósan meghonosodjék a béke és az együttműködés, azért, hogy megteremtsünk egy jobb és igazságosabb világot, a fegyverek és háborúk nélküli világot.“

A Határozat ugyanakkor fokozottabb munkára, az ország további föllendítésére serkent: „Tegyük meg mindent, hogy egységes nemzeti államunk hetedik év-tizede az ország erőteljes felvirágzásának szakaszaként, olyan újabb nagyszerű szakaszként kerüljön be a haza történetébe, amelyben szabad, független és szuverén nemzetünk lendületesen tovább halad az anyagi és szellemi civilizáció, a jólét és haladás egyre magasabb csúcsai felé.“

E felhíváshoz csatlakozott szóaltak fel a magyarok, a németek és egyéb nemzetiségűek, a tömegszervezetek és az alkotási szövetségek képviselői is.

Lőrincz László, az Oktatásügyi Minisztérium államtitkára többek között hangoztatta: „... mi, magyar nemzetiségű dolgozók az egész néppel együtt, szoros egységben a Román Kommunista Párt körül, ünnepélyesen megfogadjuk ön előtt, szeretett és tisztelt Nicolae Ceausescu főtitkár elvtárs, hogy erőnket nem kímélve tántoríthatatlanul váltjuk valóra a párt XI. kongresszusán és országos konferenciáján kitűzött nagyszerű feladatokat, hogy drága hazánk, Románia Szocialista Kötársaság földjén diadalmaskodjék a szocializmus és a kommunizmus ügye.“

Páll István, Hargita megye képviselője — ugyancsak ebben az értelemben — jelentős munkasikerekről számolt be: „A román és a magyar dolgozók odaadó munkájának eredményeként, a jelenlegi öt éves terv első három esztendejének ipari ter-

melési tervét november 22-én teljesítette a megye, és megvannak a tényleges feltételek ahhoz, hogy év végéig több mint egymilliárd lej értékű többlettermelést valósítson meg.“

Nicolaus Pilly, a Hunyad megyei kohászati központ, Kalán német nemzetiségű képviselője így szólott: „Hangot adva a német nemzetiségű dolgozók gondolatainak és érzéseinek, ez alkalommal is kifejezem teljes csatlakozásunkat pártunk és államunk kül- és belpolitikájához, amely az embert és jólétét, a békét és a népek közötti együttműködést szolgálja.“

Evtizedeken át érvényes volt egy számítás, amely riasztó módon szemléltette a fegyverek költségességét, elképesztően drága voltát. Eszerint egy ágyú árából családi házat lehet építeni, egy tank árából iskolát, egy repülőgépből kórházat, egy csatahajó pedig annyi anyagot és szellemi energiát emészt föl, amennyi egy gyár létesítéséhez szükséges.

Ez a megdöbbentő számítás azonban napjainkra túlhaladottá vált. A lökhajtásos szupersonikus bombázók és vadászgépek, az atom-tengeralattjárók, az óriási repülőgépanyahajók a különböző érzékeny (és fölöttébb drága) készülékekkel való felszereltségük folytán sokkal többbe kerülnek, mint valaha. Hát még az újfajta fegyverek, a különféle földi, légi és vízi rakéták, atomtöltetű torpedók, a kémholdak, az atom- és hidrogénbombák s a rendkívül költséges elhárító berendezések! Vegyük még hozzá a haditechnika és a harc stratégia meg taktika legújabb eredményeit, azt például, hogy a tank, amely évtizedeken át a csataterék ura volt, számos háborút eldöntött, napjainkra elavulttá kezd válni, túl nagy célpontul szolgál az egyre tökéletesebb elhárító rakéták számára, s helyébe drágább, nagyobb pusztító erejű fegyverek lépnek, vagy azt, hogy legújabban a neutronbomba gyártásának megkezdésére tesznek erőfeszítést a legagresszívebb, legreakciósabb imperialista körök, s egyes alkatrészeinek a termeléséhez már meg is kapták a jóváhagyást. Ugyancsak súlyos fenyegetést jelent a lézersugár, amely békés eszközként csodálatos lendületet adhat a technikának, fegyverként viszont borzalmas megsemmisítő erőt rejteget.

Ez a helyzet joggal ébreszt aggodalmat minden világosan látó, békeszerető, a haladás ügyét szem előtt tartó emberben, s ez az aggodalom téteti föl velünk a kérdést: nem lehet-e nemet kiáltani, megálljt parancsolni, s kitörni a fegyverkezési hajszra ördögi köréből? Nem lehet-e véget vetni annak a bűnös gyakorlatnak, amely mindig a másik, az ellentábor állítólagos erőfölényére, hadikészültségbeli előnyére, fenyegetésére hivatkozva igyekszik növelni a haditermelést és a fegyverkészleteket, a támaszpontok számát és a „lábhoz tett fegyverrel“ várakozó egységek ütőerejét?

Ugy véljük, lehetséges nemet mondani, lehetséges megálljt kiáltani, lehetséges és kell is szembeszállni a háborús hírveréssel, a fegyverkezési hajszát fokozó intézkedésekkel és minden olyan nyomással szemben — bárhonnan jöjjön is —, amely a békés együttélést, a népek közeledését, háborítatlan munkálkodását fenyegeti. Államunk sokszor mutatott erre példát. A Helsinkiben vagy Belgrádban kifejtett tevékenységünk éppúgy ezt igazolja, mint a különböző ENSZ-ülésszakokon hangzottaként álláspontunk, az egyes bizottságokban végzett munkánk vagy gyakorlati intézkedéseink. Államunk élharcosa az új gazdasági és politikai világtrendről vívott küzdelemnek, az olyan nemzetközi viszonylatok rendszerének, amelyben elismertetik minden ország függetlensége és önállósága, amelyben valamennyi nép békében és biztonságban élhet, zavartalanul dolgozhat fejlődése érdekében, amelyben minden állam lemond a más államok belügyeibe való beavatkozásról, az erőszakkal való fenyegetésről, a gazdasági zsarolásról, és főlszámolják a katonai tömböket, a külföldön épített támaszpontokat, a határokon kívül állomásozó csapatteket pedig hazájukba vezényelik vissza.

Szocialista államunk elnöke nemzetközileg elismert békekövete, szószólója ennek a politikának; bármerre is jár, a legtávolabbi országokban, a különböző társadalmi rendszerű államokban, a különféle fajú, vallású, kultúrájú népek körében is szívesen látott vendég, tiszteletben álló követ — az együttműködés, az egymás mellett élés, a jószándékú hidverés képviselőjeként fogadják.

Gyakorlatunk messzemenően alátámasztja politikai elveinket, nézeteinket. Ismeretes, hogy milyen szoros gazdasági kapcsolatok fűznek a szomszédos szocialista országokhoz ugyanúgy, mint a fejlett tőkésállamokhoz, Ázsia és Afrika nemrég főlzabadult országaihoz vagy Latin-Amerika lendületesen fejlődő népeihez. Kapcsolataink nem ismernek faji megkülönböztetést, diszkriminatív feltételeket, nem akarunk mások rovására előnyt kicsikarni vagy éppen hegemoniára törekedni, ezzel szemben sok-sok nép fiait tanítjuk, neveljük, képezzük itthon, nálunk vagy hazájukban, üzemeket és gátaikat, utakat és öntözőcsatornákat építünk, geológiai kutatásokat végzünk több tucatnyi országban.

Politikánk szemléletesen igazolja, hogy a jószándék, a kölcsönösen előnyös együttműködés megelőzheti a konfrontációt, feloldhatja a feszültségeket, áthidalhatja a nehézségeket a különféle rendszerű, eltérő múltú és más kultúrájú, egymástól távol eső országok, népek között is. E megfontolás alapján hirdetjük, hogy a katonai tömbök, a különféle csoportosulások útjában állnak a békének, s előbb-utóbb el kell jönnie az időnek, amikor hozzáláthatunk megszüntetésükhöz.

„Meggyőződésünk — fejtette ki a román államfő —, hogy a feszültség csökkentésére, a leszerelésre, az enyhülésre, a NATO és a Varsói Szerződés egyidejű felszámolására irányuló aktív fellépéssel meg lehet akadályozni egy új háborút, biztosítani lehet a népek békés fejlődését Európában és az egész világon. És ami bennünket illet, semmilyen erőfeszítést nem kímélünk e célkitűzés eléréseért.”

Küldöttségünk állásfoglalását a moszkvai tanácskozáson s általában egész ott kifejtett tevékenységét igen fontos lépésként értékeljük a feszültség enyhítése, oldása, a fegyverkezési hajszá fékezése felé — mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban. Megnyugtat bennünket pártunk főtítkáranak az a kijelentése, hogy a Nyilatkozaton kívül más dokumentumot nem írtak alá, nem vállaltak kötelezettséget a fegyverzet fokozására, a békés építésre fordítandó alapok megcsonkítására és a katonai költségvetés növelésére, nem tettek semminemű olyan lépést, amely ellentétben állana népünk békés célkitűzéseivel, fékezné alkotó munkánk lendületét, vagy csorbítaná az alkotmányban rögzített jogainkat.

A Moszkvában tanúsított magatartás méltán váltott ki egyöntetű helyeslést: a dolgozók gyűlései, a tanácskozások, tájékoztatások fölszólalói az egész ország egyetértését fejezték ki, s úgy véljük, jogos és megalapozott az a bizodalomunk és meggyőződésünk, hogy pártunk és kormányunk álláspontja, magatartása, elvszerű eljárása szerves részét alkotja az emberiség békéért vívott világméretű küzdelmének, s nagymértékben előmozdítja a népek közeledésének igaz ügyét.

KORUNK

A gyulafehérvári vár egyik kapuja

